

Κείμενα Παιδείας

Αρ. 10 (2025)

Το Σώμα Ελλήνων Ακρίμων (ΣΕΑ): Εκπαίδευση, διοίκηση, δραστηριότητες.

Ανέστης Γιαννακόπουλος

doi: [10.12681/keimena-paideias.41191](https://doi.org/10.12681/keimena-paideias.41191)

Βιβλιογραφική αναφορά:

Γιαννακόπουλος Α. (2025). Το Σώμα Ελλήνων Ακρίμων (ΣΕΑ): Εκπαίδευση, διοίκηση, δραστηριότητες . *Κείμενα Παιδείας*, (10), 39–51. <https://doi.org/10.12681/keimena-paideias.41191>

Το Σώμα Ελλήνων Αλκίμων (ΣΕΑ): Εκπαίδευση, διοίκηση, δραστηριότητες

Γιαννακόπουλος Ανέστης

ΕΕΠ στη ΣΕΦΑΑΕ / ΤΕΦΑΑ του ΔΠΘ

agianna@phyed.duth.gr

Περίληψη

Το Σώμα Ελλήνων Αλκίμων (ΣΕΑ) συνιστά ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα οργανωμένης προσπάθειας πολιτικής και ιδεολογικής διαπαιδαγώγησης της νεολαίας σε περιόδους αυταρχικής διακυβέρνησης. Η εργασία εξετάζει τη διαχρονική πορεία του θεσμού, από την ιδεολογική του έμπνευση και τις πρώτες του μορφές στη Σμύρνη, έως την επίσημη θεσμοθέτησή του στον Πειραιά και την κορύφωση της δράσης του κατά τη διάρκεια της δικτατορίας των συνταγματαρχών (1967–1974). Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στη στρατιωτική οργάνωση, τη χρήση αρχαιοπρεπών προτύπων, τη δομή της εκπαίδευσης και την αξιοποίηση του αθλητισμού, των παρελάσεων και των κατασκηνώσεων ως μέσων ενίσχυσης της πειθαρχίας και του εθνικιστικού πνεύματος. Η μελέτη στηρίζεται σε πλήθος πρωτογενών πηγών, διοικητικών εγγράφων και κανονισμών λειτουργίας, καθώς και σε επιλεγμένη δευτερογενή βιβλιογραφία από το πεδίο της σύγχρονης ιστοριογραφίας και της εκπαιδευτικής πολιτικής. Μέσα από την αποτίμηση του ρόλου και των ορίων της οργάνωσης, αναδεικνύεται η σχέση ανάμεσα στην πολιτική εξουσία, την αγωγή και τη νεολαία, καθώς και η αδυναμία κάθε μορφής ιδεολογικής χειραγώγησης να επικρατήσει μακροπρόθεσμα έναντι της κοινωνικής δυναμικής και της δημοκρατικής συνείδησης. Το ΣΕΑ, τελικά, αποτυπώνεται ως ιστορικό τεκμήριο μιας εποχής έντασης μεταξύ εξουσίας και παιδείας, με σημαντικά διδάγματα για τον ρόλο της αγωγής στη διαμόρφωση της συλλογικής ταυτότητας.

© 2025, Γιαννακόπουλος Ανέστης

Λέξεις-κλειδιά: ΣΕΑ, πολιτική αγωγή, έλεγχος, εκπαίδευση, νεανικές οργανώσεις.

Abstract

The *Soma Ellinon Alkimon* (Corps of Greek Alkimos) represents a paradigmatic case of a state-sponsored attempt to politically and ideologically educate youth during periods of authoritarian rule. This study explores the historical evolution of the institution—from its ideological origins and early forms in Smyrna, through its formal establishment in Piraeus, to its full development under the military junta of 1967–1974. Emphasis is placed on its military structure, the appropriation of classical Greek symbolism, and its educational model, which incorporated athletics, parades, and camps to instill discipline and nationalist sentiment. The analysis draws upon a wide range of primary sources, administrative documents, and organizational statutes, as well as selected secondary literature from the fields of modern historiography and educational policy. Through the critical assessment of the institution's goals and limitations, the study highlights the interplay between

political power, youth education, and social identity formation. Despite state efforts to control the ideological orientation of the younger generation, the SEA ultimately failed to establish lasting influence. It now stands as a historical testament to the inherent tension between authoritarian governance and educational autonomy, offering valuable insight into the sociopolitical use of pedagogy and its implications for democratic societies.

Keywords: SEA, civic education, control, education, youth organizations

Εισαγωγή

Η λέξη *ἄλκιμος*, που προέρχεται από τη ρίζα *ἄλκη* (δύναμη, θάρρος, ανδρεία), απαντάται συχνά στον Όμηρο, κυρίως στην Ιλιάδα και την Οδύσσεια, ως χαρακτηρισμός γενναίων πολεμιστών. Συνοδεύει συχνά τον όρο *αἰχμητής*, δηλώνοντας τον πολεμιστή με δόρυ, όπως στο *ἄλκιμος αἰχμητής* (Ιλιάδα, Ε 494) και *ἄλκιμος αἰχμητής* Ὀδυσσεύς (Ιλιάδα, Ζ 129), τονίζοντας τη δύναμη και την ανδρεία των ηρώων. Χρησιμοποιείται επίσης για τον Αίαντα, όπως στο *ἄλκιμος Αἴας* (Ιλιάδα, Ζ 5), δείχνοντας την πολεμική του ικανότητα. Παρότι συνδέεται κυρίως με πολεμιστές, συναντάται και σε άλλες περιπτώσεις, όπως στην Οδύσσεια (*ἄλκιμος υἱὸς Ἀρήτης* (Οδύσσεια, δ 677), υποδηλώνοντας γενικότερα την ισχύ και την ανδρεία.

Ο Πίνδαρος (522-443 π.Χ.), αν και ανήκει στην Αρχαϊκή Εποχή, η ζωή και το έργο του εκτείνονται έως τις αρχές της Κλασικής Περιόδου, και θεωρείται ο μεγαλύτερος λυρικός ποιητής της αρχαίας Ελλάδας. Είναι ιδιαίτερα γνωστός για τους Επινίκιους Ὑμνους, δηλαδή ωδές αφιερωμένες σε αθλητές που νίκησαν σε μεγάλους αγώνες, όπως οι Ολυμπιακοί, Πυθικοί, Νέμεοι και Ισθμικοί. Η ποίησή του χαρακτηρίζεται από πλούσια γλώσσα, μεταφορές και έντονη παρουσία θρησκευτικών και μυθολογικών στοιχείων. Στα έργα του χρησιμοποιεί τη λέξη *ἄλκιμος* για να περιγράψει τόσο αθλητές όσο και ήρωες, αποδίδοντας γενναιότητα και ανδρεία. Στον Νεμεόνικο γράφει: *ἄλκιμον ἦτορ ἔχων* («έχοντας γενναία καρδιά») (Νεμεόνικος Δ', στ. 26), ενώ στον Πυθιόνικο αναφέρει: *ἄλκιμος ἐν μάχῃ* («γενναίος στη μάχη») (Πυθιόνικος Α', στ. 57), συνδέοντας την έννοια της ανδρείας τόσο με τον αθλητικό όσο και με τον πολεμικό στίβο.

Κατά την Κλασική Περίοδο (5ος-4ος αιώνας π.Χ.), η λέξη *ἄλκιμος* συνεχίζει να χρησιμοποιείται, κυρίως από τους τραγικούς ποιητές Αισχύλο, Σοφοκλή και Ευριπίδη, για να χαρακτηρίσει πολεμιστές ή θεούς, αποδίδοντας δύναμη και ανδρεία. Στον Αισχύλο (*Πέρσαι*), συναντάμε τη φράση *ἄλκιμος στρατός* («ο ισχυρός στρατός»), υποδηλώνοντας την πολεμική ικανότητα και ισχύ των στρατευμάτων (Δανιήλ, Ι., 2005). Ο Σοφοκλής, στην Αντιγόνη, χρησιμοποιεί τον όρο *ἄλκιμος νέος* («ο δυνατός νέος»), περιγράφοντας τη σωματική και ψυχική ρώμη της νεότητας (Δανιήλ, Ι., 2005). Ο Ευριπίδης, στην τραγωδία Ηρακλής, αναφέρεται στον ήρωα ως *ἄλκιμος ἦρως* («ο ηρωικός και ισχυρός»), τονίζοντας την υπερφυσική του δύναμη και το θάρρος του (Δανιήλ, Ι., 2005).

Κατά την Ελληνιστική και Ρωμαϊκή Περίοδο (3ος αι. π.Χ. - 2ος αι. μ.Χ.), η λέξη *ἄλκιμος* συνεχίζει να χρησιμοποιείται, ιδιαίτερα στη φιλοσοφία και την ιστοριογραφία, διατηρώντας τη σημασία της ανδρείας και της ισχύος. Ο Πλούταρχος αναφέρει τη φράση *ἄλκιμος ἀνὴρ ἐν ἔργοις* («ένας ισχυρός άνδρας στα έργα του»), υπογραμμίζοντας την αποτελεσματικότητα και τη δράση ενός άνδρα (Μπαμπινιώτης Γ., 2000). Στον χώρο της φιλοσοφίας, ο Αριστοτέλης, στα Ηθικά Νικομάχεια, χρησιμοποιεί την έκφραση *ἄλκιμος χαρακτήρ* («ισχυρός χαρακτήρας, με αρετή»), για να περιγράψει ένα άτομο με σταθερότητα, ηθική δύναμη και αρετή, δίνοντας στη λέξη μια περισσότερο ψυχική και ηθική διάσταση (Δανιήλ, Ι., 2005).

Στη σύγχρονη εποχή, η λέξη *άλκιμος* επιβιώνει κυρίως σε σημαντικά έργα της ελληνικής λογοτεχνίας και λόγια ποιητικής χρήσης. Στη Νεοελληνική Γλώσσα, διατηρεί τη σημασία της από την αρχαία ελληνική, δηλώνοντας δυνατό, ισχυρό, ανδρείο, γενναίο και θαρραλέο (Μπαμπινιώτης Γ., 2012). Αν και σπάνια στη καθημερινή ομιλία, χρησιμοποιείται κυρίως σε ποιητικό ή επίσημο λόγο. Ένα παράδειγμα χρήσης σε ένα από τα σημαντικότερα ποιητικά έργα (ατελές επικό ποίημα) του Διονυσίου Σολωμού, τους «Ελευθερούς Πολιορκημένους»: «Με άλκιμη ψυχή, οι αγωνιστές πολέμησαν για την ελευθερία», όπου η λέξη *άλκιμος* προσδίδει έναν υψηλό, ηρωικό τόνο στην περιγραφή του θάρρους των αγωνιστών. Σε πολιτικούς και κοινωνικούς λόγους, συχνά περιγράφει προσωπικότητες με ισχυρό χαρακτήρα και ηγετικές ικανότητες. Επιπλέον, η λέξη απαντά ως όνομα σε αθλητικούς συλλόγους, σχολεία ή ακόμα και σε σύγχρονες επιχειρήσεις, που θέλουν να προβάλλουν το δυναμισμό και την αποφασιστικότητα. Στην εκπαίδευση, χαρακτηρίζει μαθητές που διακρίνονται για τη φιλομάθεια και το πάθος τους για γνώση. Η χρήση της λέξης *άλκιμος* υπενθυμίζει πως η αντοχή και η γενναιότητα παραμένουν βασικές αξίες και στη σημερινή κοινωνία (Σταματάκος Ι., 1999).

Ο Αλκιμισμός ως καθαρά παιδαγωγικός θεσμός, αναφέρεται για πρώτη φορά στην αρχαία Σπάρτη το 754 π.Χ. από τον νομοθέτη Λυκούργο. Ο θεσμός αυτός είχε ως σκοπό την ανατροφή των Νέων Σπαρτιατών, με βάση την αγάπη για την Πατρίδα, την Πίστη και τη Θρησκεία. Γαλουχημένοι με τα ιδανικά της γενναίας τους νιότης, οι Σπαρτιάτες γνωρίζουν πώς να θυσιάζονται για την πατρίδα και να μετατρέπουν τα κορμιά τους σε ζωντανά τρόπαια, όπως στις Θερμοπύλες (Καργάκος Σ., 2006). Ο Λυκούργος μ' αυτό το θεσμό, κατόρθωσε να δημιουργήσει στη Σπάρτη, μια μεθοδική ανατροφή των νέων, με γνώμονα ότι τα παιδιά δεν ανήκαν στους γονείς τους αλλά κυρίως στη Σπάρτη και έπρεπε να γίνουν άριστοι και υγιείς και όχι ασθενικοί. Μετά το έβδομο έτος της ηλικίας των νέων, η πολιτεία τους κατέτασσε σε ομάδες με σκοπό να εκπαιδεύονται και να συναναστρέφονται μεταξύ τους, ώστε να μπορούν να είναι υπομονετικοί, καρτερικοί και ειδικά ικανοί πολεμιστές (Βίλλας Π., φ. 24/97).

Παρουσία των Αλκίμων (20^{ος} αιώνας)

Στη σύγχρονη εποχή, ο Αλκιμισμός απαντάται σαν οργανωμένη προσπάθεια που απευθύνεται στους νέους και τις νέες της φυλής μας. Η ζωή της κινήσεως ανατρέχει δεκαετηρίδες πίσω, σε τόπους άλλοτε τότε ελληνικούς, εκεί όπου βρίσκονται οι Χαμένες Πατρίδες, εκεί όπου ήκμαζε ο Ελληνισμός από τα πανάρχαια χρόνια.

Το Σώμα Ελλήνων Αλκίμων (ΣΕΑ) πρωτοεμφανίστηκε (ιδρύθηκε αρχικά), στη Σμύρνη πολύ πριν τη Μικρασιατική εκστρατεία, σαν μία ανεξάρτητη εθελοντική οργάνωση νεολαίας, παρεμφερής με τον Προσκοπισμό. Οι Άλκιμοι ξεκίνησαν ως μαθητική οργάνωση που προωθούσε την προσωπική πειθαρχία, την σωματική άσκηση και την πατριωτική διαπαιδαγώγηση. Η Ευαγγελική Σχολή Σμύρνης, από την οποία προήλθαν, είχε σκοπό να ενδυναμώσει την ελληνική ταυτότητα μέσα από την εκπαίδευση και τη σωματική αγωγή. Ήταν μια οργανωμένη κατάσταση ή προσπάθεια, που απευθυνόταν κυρίως στους νέους και τις νέες, με σκοπό την γαλούχησή τους για τα υψηλά ιδανικά της ελληνικής φυλής και των θεόπνευστων ιδεωδών του αιώνιου περιεχομένου του ελληνισμού. Εκεί όπου, στις χαμένες πατρίδες, ανθούσε και ήκμαζε ο Ελληνισμός, ο Ελληνισμός της Σμύρνης (περιοδικό Έβρος, Νοε-Δεκ. 1971). Για την τύχη των Προσκόπων - Αλκίμων του Αϊδινίου έχουμε κάποιες πληροφορίες που λένε ότι πολλοί έχασαν τη ζωή τους στην προσπάθειά τους να βοηθήσουν τον άμαχο πληθυσμό κατά τη διάρκεια της πρώτης σφαγής του Αϊδινίου (17-19/6/19) και

μοιράστηκαν την τύχη των κατοίκων. Όσοι απέμειναν ζωντανοί (31 πρόσκοποι και άλκιμοι) συνελήφθησαν με τον αρχηγό τους Νίκο Αυγερίδη και επειδή αρνήθηκαν να αλλαξοπιστήσουν εκτελέστηκαν με βασανισμούς, στις 18/6/19, σ' έναν ελαιώνα κοντά στην πόλη (Αθανασιάδης Α., 1961). Ο χαμός τους όμως οφείλεται επίσης στην άφρονα εγκατάλειψη των κατοίκων από τον ελληνικό στρατό, που δυστυχώς άφησε επί τρεις ολόκληρες μέρες (17-19/6) ανυπεράσπιστο τον άμαχο πληθυσμό. Με αποτέλεσμα τον χαμό 3.000 περίπου Αϊδινιωτών και όλων ανεξαιρέτως των ηρωικών Προσκόπων και Αλκίμων που τους προστάτευαν, οι οποίοι δεν μπόρεσαν να σώσουν ούτε αυτούς, ούτε τον εαυτό τους από τη μανία των Τούρκων (Αθανασιάδης Α., 1961).

Μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή, πολλοί πρόσφυγες από τη Σμύρνη εγκαταστάθηκαν στον Πειραιά, γεγονός που δημιουργούσε έναν δυναμικό κοινωνικό και πολιτισμικό χώρο. Ο Πειραιάς, ως λιμάνι και εμπορικό κέντρο, αποτέλεσε σημείο συγκέντρωσης για εθνικιστικές ομάδες και μαθητικές οργανώσεις. Αν και οι Άλκιμοι του Πειραιά δεν είναι τόσο γνωστοί ή τεκμηριωμένοι όσο οι Σμυρνιοί, είναι λογικό να είχαν μια παρουσία στην περιοχή λόγω της ευρύτερης κοινωνικής δυναμικής. Στον Πειραιά, το 1923, ιδρύθηκε από τον Αναστάσιο Μπάτα, πρώην βαθμοφόρο του Σώματος Ελλήνων Προσκόπων, το Σώμα Ελλήνων Αλκίμων (ΣΕΑ) ως μια ανεξάρτητη εθελοντική οργάνωση νεολαίας. Η οργάνωση αναγνωρίστηκε επίσημα το 1924 με την υπ' αριθμόν 1544/1924 απόφαση του Πρωτοδικείου Πειραιώς. Το ΣΕΑ είχε εμφανείς επιρροές από τον Προσκοπισμό, αλλά διατηρούσε ανεξαρτησία από το επίσημο προσκοπικό κίνημα. Η οργάνωση προωθούσε την εθνική αγωγή και την πειθαρχία, με στόχο την καλλιέργεια του εθνικού φρονήματος και της σωματικής άσκησης των νέων. Η δράση του ΣΕΑ εντάσσεται στο πλαίσιο των εθνικιστικών οργανώσεων νεολαίας που αναπτύχθηκαν στην Ελλάδα κατά τον Μεσοπόλεμο. Η οργάνωση είχε παραστρατιωτικά χαρακτηριστικά και προωθούσε την ιδέα της εθνικής αναγέννησης μέσω της νεολαίας. Το ΣΕΑ συνεργάστηκε με άλλες εθνικιστικές οργανώσεις και συμμετείχε σε εκδηλώσεις με εθνικό χαρακτήρα (https://el.wikipedia.org/wiki/Σώμα_Ελλήνων_Αλκίμων, 2021).

Στη Θεσσαλονίκη, το 1927, ιδρύθηκε από Μικρασιάτες πρόσφυγες η Εθνική Ένωσις Ελλάς (ΕΕΕ), γνωστή και ως «Τρία Έψιλον», η οποία ήταν μια φασιστική και αντισημιτική οργάνωση που έδρασε στην Ελλάδα κατά την περίοδο του Μεσοπολέμου και της κατοχής. Η ΕΕΕ δημιουργήθηκε και έδρασε ως προσφυγικό αλληλοβοηθητικό σωματείο, αλλά σύντομα μετεξελίχθηκε σε φασιστική οργάνωση (Λεντάκης Α., 1975). Προς τα τέλη της Άνοιξης του 1932 στη Θεσ/νίκη, δημιουργήθηκε από την ΕΕΕ ένα ειδικό τμήμα νέων, το οποίο απαρτιζόταν κυρίως από τα παιδιά των μελών της οργάνωσης ηλικίας από 14 έως 18 ετών, τα οποία εκδήλωναν πειθαρχία και υπακοή προς τους ανωτέρους. Η ενδυμασία τους ήταν ομοιόμορφη. Το τμήμα αυτό ονομαζόταν «Εθνικόν Σώμα Ελλήνων Άλκιμων» (Ε.Σ.Ε.Α.). Με επιστολή της, προς το Μητροπολίτη Θεσ/νίκης, η ηγεσία της ΕΕΕ ανέφερε πως κύριος στόχος της νεολαίας ήταν η πάταξη του κομμουνισμού και ιδανικά της ήταν η πίστη στην Ορθόδοξη Εκκλησία, η αφοσίωση στην Πατρίδα και η αγάπη προς την οικογένεια. Επιπλέον, μέσω της επιστολής, αφενός ζητήθηκε η συνδρομή του Μητροπολίτη για τη στήριξη του έργου της οργάνωσης κι αφετέρου αναφέρθηκαν οι τακτικές 'ανάπλασης' των Άλκιμων, όπως οι φιλανθρωπίες, οι σωματικές ασκήσεις, οι ομαδικές ενέργειες, οι εκδρομές και οι διαλέξεις για τα ήθη και τις παραδόσεις της Πατρίδας, οι οποίες τόνωναν το εθνικό τους φρόνημα και άμβλυναν την επιθυμία τους να ταχθούν υπέρ των θελημάτων της οργάνωσης (Πιστόλα Χ., 2014). Οι Άλκιμοι συμμετείχαν ενεργά σε διάφορες δραστηριότητες της ΕΕΕ, όπως παρελάσεις και λαμπαδηφορίες στη Θεσσαλονίκη. Στη 25 Μαΐου του 1932 έγιναν τα αποκαλυπτήρια του Μνημείου του Άγνωστου Στρατιώτη στην Αθήνα. Εκεί, θα παρίστατο η ΕΕΕ και τμήματα των ΕΣΕΑ, ωστόσο η πορεία αναβλήθηκε για την επόμενη χρονιά. Ένα χρόνο μετά (24 Ιουνίου 1933), καθορίστηκε η αναχώρηση

της ΕΕΕ και τμήματα των Αλκίμων (στα πρότυπα της «Πορείας προς τη Ρώμη» που είχε πραγματοποιήσει ο Μουσολίνι τον Οκτώβριο του 1922) και η επιστροφή (27 Ιουνίου 1933) (εφημ. “Η Πρωία”, 25/6/1933). Η μεταφορά των ΕΕΕ και των Άλκιμων, η οποία πραγματοποιήθηκε με δύο ειδικές αμαξοστοιχίες όπου η μία μετέφερε τα μέλη της ΕΕΕ και η δεύτερη Άλκιμους και φοιτητές (Πιστόλα Χ., 2014). Η διαμονή τους στην Αθήνα έγινε με έξοδα του Δήμου Αθηνών (Πιστόλα Χ., 2014). Στο Μνημείο του Άγνωστου Στρατιώτη πραγματοποιήθηκε κατάθεση στεφάνου, ενώ οι Άλκιμοι έδωσαν όρκο πίστης, και παρελαύνοντας, εισέπραξαν το χειροκρότημα του συγκεντρωμένου πλήθους (Πιστόλα Χ., 2014). Περίπου 3.000 μέλη της ΕΕΕ, ομοιόμορφα ενδεδυμένοι, παρέλασαν κι έδωσαν όρκο μπροστά στο Μνημείο του Άγνωστου Στρατιώτη για πίστη στην Πατρίδα και την Ορθοδοξία, με την παρουσία πολλών επισήμων της χώρας (Πιστόλα Χ., 2014). Αρχικά παρέλασαν οι Άλκιμοι ποδηλάτες με τη συνοδεία της μπάντας του Δήμου Αθηναίων και ακολούθησαν οι φάλαγγες των ΕΕΕ (Πιστόλα Χ., 2014). Με την άνοδο του Μεταξά στην εξουσία, το 1936, η ΕΕΕ πέρασε στην αφάνεια. Την ίδια πορεία ακολούθησαν πολλές άλλες οργανώσεις παρόμοιων χαρακτηριστικών με την ΕΕΕ, οι οποίες τερμάτισαν τόσο την παρουσία τους όσο και τη δράση τους τη δεκαετία του 1930 (Πιστόλα Χ., 2014).

Οι Άλκιμοι 1967-74. Κατά την περίοδο του δικτατορικού καθεστώτος της 21ης Απριλίου 1967 το Σώμα Ελλήνων Αλκίμων επανασυντάχθηκε και οργανώθηκε έντονα παραγκωνίζοντας και αυτόν τον Προσκοπισμό. Το ΣΕΑ γνώρισε ιδιαίτερη ανάπτυξη, λειτουργώντας ως προπαγανδιστικός μηχανισμός του καθεστώτος στους κόλπους της νεολαίας (<http://el.wikipedia.org/>). Δόθηκε έμφαση στην οργάνωση της Φυσικής Αγωγής των νέων (στράτευση), μέσω αθλητικών δραστηριοτήτων, υπό τον γενικό χαρακτηρισμό «ασκήσεις στρατιωτικής προπαιδευσεως». Μ’ αυτό τον τρόπο είχε γίνει η προετοιμασία του εδάφους για να δεχθεί ο λαός τη «νέα τάξη» πραγμάτων μέσα από την οποία ο αθλητισμός και οι οργανώσεις νέων θα έπαιζαν ρόλο στην επιβολή και διατήρηση φασιστικών καθεστώτων (Γιάτσης Σ., 2000).

Από τα ιδανικά αυτά εκκινούν οι σκοποί και οι επιδιώξεις του ΣΕΑ, ιδανικά που θα μπορούσαμε να συνοψίσουμε σε τρεις βασικούς στόχους:

- Την γαλούχηση των νέων με τα εθνικά ιδεώδη και ιδανικά και τις αξίες, αρετές και γνώσεις που πηγάζουν από αυτά: η πατρίδα, η θρησκεία, η οικογένεια. Η ελευθερία — εθνική, πολιτική, πνευματική και ατομική. Η εθνική αξιοπρέπεια και τιμή και η φιλοπατρία. Η εθνική ομόνοια. Οι εθνικές παραδόσεις και εθνικές διεκδικήσεις. Ο ηρωισμός, η ανδρεία, η γενναιότητα, η αυταπάρηση και η αυτοθυσία.
- Ο δεύτερος κύκλος ήταν ο παιδαγωγικός. Στην κατηγορία αυτή κατατάσσονται αρχές, αρετές, αξίες, βιώματα, αισθήματα και γνώσεις που πρέπει να καλλιεργηθούν και να αναπτυχθούν στα νεαρά άτομα, στα Ελληνόπουλα (η σφυρηλάτηση ισχυρού χαρακτήρα, η διαμόρφωση ολοκληρωμένης προσωπικότητας, η καλλιέργεια τής πειθαρχίας, η δύναμη της θέλησης, η φιλία και η φιλαλήθεια). Τα πολύτιμα αυτά εφόδια για τους νέους που θα τους επιτρέψουν να αποβούν χρήσιμοι για τους ίδιους και την κοινωνία και να διακριθούν.
- Στην τρίτη κατηγορία επιδιώξεων του ΣΕΑ κατατάσσονται οι ηθικομορφωτικοί σκοποί. Σκοποί που αποβλέπουν στην καλλιέργεια του ψυχικού και πνευματικού κόσμου των νεαρών ατόμων και στην ψυχοπνευματική τους ανέλιξη.

Το ΣΕΑ από νομικής άποψης, ήταν σωματείο που διέπονταν από τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα. Από την άποψη επιδιώξεων και σκοπών, τους οποίους είχε θέσει, ήταν μια οργανωμένη εθνικοπαιδαγωγική προσπάθεια, απευθυνόμενη στη νεολαία, την οποία επιδίωκε να εντάξει στις

τάξεις της (Περιοδικό Έβρος, Νοε-Δεκ. 1971). Ήταν μια οργάνωση που δρούσε παράλληλα με τον προσκοπισμό αλλά δεν υπήρχαν κοινές δράσεις, εκδηλώσεις και σχέσεις μεταξύ τους. Σε έγγραφο του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας, με θέμα «Περί εγγραφής των μαθητών εις ΣΕΑ», αναφέρεται: «κατόπιν του υπ. Αριθ. 19222/1968 εγγράφου του κ. Προέδρου .... περί εγγραφής της μαθητιώσης νεολαίας εις τα Σώματα Ελλήνων Αλκίμων.... καρποφόρονσυνέχισιν ..... συμμετοχή αυτών και παρότρυνσιν των μαθητών προς εγγραφήν των .....» (Βίλλας Π., φ. 24/97). γίνεται αναφορά, παροτρύνοντας ουσιαστικά τους μαθητές στην εγγραφή τους στα ΣΕΑ. Επίσης με την υπ. Αριθμ. 6125/30-1-73 Δ/γίν του ΥΠΕΠΘ με θέμα «Δραστηριότητες των εκπ/κων εις ΣΕΑ», αναφέρεται: « .... στόχοι των ΣΕΑ ..... γυμναστές ν' αναλάβουν την οργάνωση μονάδων ΣΕΑ ..... οργάνωση αγώνων .....» (ΓΑΚ Αλεξ/πολης, Φ. 3, ΑΒΕ 173) αναφέρεται, ιδιαίτερα σε Γυμναστές και να διοργανώνουν αγώνες όπως: τοπικούς Λαϊκούς αγώνες κλασικού αθλητισμού (ΓΑΚ Αλεξ/πολης, Φ. 112, ΑΒΕ 249), αγώνες ανωμάλου δρόμου (ΓΑΚ Αλεξ/πολης, Φ. 112, ΑΒΕ 249), λαμπαδηδρομίες (ΓΑΚ Αλεξ/πολης, Φ. 16, ΑΒΕ 210).

Ιεραρχία & στολές στα ΣΕΑ

Γλάρος (παιδιά ως 12 ετών)

- Στολή: Χρώματος Βαθυκιάνου
- Παπούτσια: Μαύρα
- Πιλικιον: Μπερές μαύρος
- Υποκάμισον: Κυανούν
- Περισκελίσ: Κοτή (ως 12 ετών)
- Ζώνη: Λευκή
- Πόρπη: Εκ χητού ορειχάλκου, στρογγυλή με ανάγλυφον την φλογοφόρον και γύροθεν κεφαλαία ΣΩΜΑ ΕΛΛΗΝΩΝ ΑΛΚΙΜΩΝ.
- Γραβάτα: Μαύρη
- Διακριτικά: Μπερές – κεντημένος άσπρος ΓΛΑΡΟΣ διαστ. 1 επί 3 εκ.
- Διακρίσεις:
- Γλάρος Γ' τάξεως: Εις αμφοτέρα τα μανίκια και κάτωθεν της συρραφής του, εν σειρίτιον λευκόν, διαστ. 1 επί 6 εκατ.
- Γλάρος Β' τάξεως: Δύο σειρίτια λευκά, απόστασις αλλήλων 1 εκ.
- Γλάρος Α' τάξεως: Τρία σειρίτια λευκά.

Αλκιμος (πεζάλκιμος - ναυτάλκιμος - αεράλκιμος).

	Πεζάλκιμος	Ναυτάλκιμος	Αεράλκιμος
Στολή	Χρώματος χακί	Χρώματος βαθυκύανον	Χρώματος γκρι-πράσινου
Πηλίκιον	Μπερές χακί	Ναυτικού	Δίκοχον
Υποδήματα	Καφέ	Μαύρα	Μαύρα
Υποκάμισο	Χακί	Κυανούν	Γκρι-πράσινον
Περισκελίσ	Χακί	Βαθυκύανος	Γκρι-πράσινος
Γκέτα	Λευκή	Λευκή	Λευκή

Γραβάτα	Χακί	Μαύρη	Κυανή
Ζώνη	Λευκή	Λευκή	Λευκή
Πόρπη	Με το διακριτικό του Σώματος	Με το διακριτικό του Σώματος	Με το διακριτικό του Σώματος
Διακριτικά	Μπερές – φλογοφόρος μεταλλική μετά ταινίας ΧΡΥΣΗ	Επί της μαύρης ταινίας του πιλίκιου Χρυσά κεφαλαία ψηφεία Σ.Ε.Α.	Επί της εμπρόσθιας πλευράς του δικόχου Χρυσή φλογοφόρος μετά ταινίας
	Αριστερός θύλαξ – Επί του αριστερού θύλακος διαστάσεων 8 επί 10 η ελληνική σημαία ξηράς εις το μέσον αυτής κεντημένη ερυθρά φλογοφόρος μετά ταινίας.	Αριστερός θύλαξ – Επί του αριστερού θύλακος διαστάσεων 8 επί 10 η ελληνική σημαία ξηράς εις το μέσον αυτής κεντημένη ερυθρά φλογοφόρος μετά ταινίας.	Αριστερός θύλαξ – Επί του αριστερού θύλακος διαστάσεων 8 επί 10 η ελληνική σημαία ξηράς εις το μέσον αυτής κεντημένη ερυθρά φλογοφόρος μετά ταινίας.

Διακρίσεις:

- Άλκιμος Γ' τάξεως: Πιλίκιον αναλόγως όπλου. Επί αμφοτέρων των μανικίων και εις απόστ. 9 εκ. κάτωθεν της συρραφής του όμου ΦΛΟΓΟΦΟΡΟΣ ΕΡΥΘΡΑ κεντημένη και κάτωθεν αυτής ΣΙΡΙΤΙΟΝ ΛΕΥΚΟΝ ευθύ διαστ. 1 επί 5 εκ.
- Άλκιμος Β' τάξεως: Πιλίκιον αναλόγως όπλου. Ως άνω και ΣΙΡΙΤΙΟΝ ΕΡΥΘΡΟΝ κάτωθεν του Λευκού εις απόστ. αλλήλων 1 εκ.
- Άλκιμος Α' τάξεως: Πιλίκιον αναλόγως όπλου. Ως άνω και ΣΙΡΙΤΙΑ ΕΡΥΘΡΑ κάτωθεν του Λευκού και εις ίδιαν απόστ. απ' αλλήλων.

Διακρίσεις Βαθμοφόρων (πεζάλκιμου – ναυτάλκιμου – αεράλκιμου)

- ΠΕΝΤΑΡΧΗΣ: Επί αμφοτέρων μανικίων και εις απόστ. 9 εκ. κάτωθεν της συρραφής του όμου ΦΛΟΓΟΦΟΡΟΣ ΕΡΥΘΡΑ κεντημένη και κάτωθεν αυτής ΣΙΡΙΤΙΟΝ ΓΩΝΙΩΔΕΣ ΕΡΥΘΡΟΝ διαστ. 1,5 επί 10 εκ.
- ΔΕΚΑΡΧΗΣ: Ως άνω και ΔΥΟ ΣΙΡΙΤΙΑ ΕΡΥΘΡΑ
- ΟΜΑΔΑΡΧΗΣ: Ως άνω και ΤΡΙΑ ΣΙΡΙΤΙΑ ΕΡΥΘΡΑ

ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΙ

ΔΙΜΟΙΡΙΤΗΣ: Στολή Αξιωματικού Ελληνικού Στρατού

	Πεζών	Ναυτών	Αέρος
Στολή	χακί	βαθυκύανος	γκρι-πράσινου
Πηλίκιον	Κεντημένη αργυρά ΦΛΟΓΟΦΟΡΟΣ μετά ταινίας	Ναυτικού. Κεντημένη αργυρά ΦΛΟΓΟΦΟΡΟΣ	Δίκοχον. Κεντημένη αργυρά ΦΛΟΓΟΦΟΡΟΣ

Υποδήματα	Καφέ	Μαύρα	Μαύρα
Υποκάμισο	Χακί	Λευκόν	Λευκόν
Γραβάτα	Χακί	Μαύρη	Μαύρη
Ζώνη	Δερμάτινη καφέ	Λευκή	Λευκή
Επωμίδες	Διακριτικών βαθμού ΕΙΣ ΑΡΓΥΡΟΥΣ ΑΣΤΗΡ	Εις το άκρον Σειρίτιον αργυρούν πάχους 1 εκ.	Διακριτικών βαθμού ΕΙΣ ΑΡΓΥΡΟΥΣ ΑΣΤΗΡ
	Αριστερός θύλαξ – Η Ελληνική σημαία ξηράς διαμ. 8-10 εκ. και εις το μέσον ΦΛΟΓΟΦΟΡΟΣ ερυθρά μετά ταινίας κεντημένη.	Αριστερός θύλαξ – Επί του αριστερού θύλακος διαστάσεων 8 επί 10 η ελληνική σημαία ξηράς εις το μέσον αυτής κεντημένη ερυθρά φλογοφόρος μετά ταινίας.	Αριστερός θύλαξ – Επί του αριστερού θύλακος διαστάσεων 8 επί 10 η ελληνική σημαία ξηράς εις το μέσον αυτής κεντημένη ερυθρά φλογοφόρος μετά ταινίας.

ΥΠΟΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Στολή Αξιωματικού Ελληνικού Στρατού

- ΠΕΖΩΝ: Στολή όμοια με του διμοιρίτου αλλά επί της επωμίδος ΔΥΟ ΑΡΓΥΡΟΙ ΑΣΤΕΡΕΣ
- ΝΑΥΤΩΝ: Στολή όμοια με του διμοιρίτου αλλά επί της επωμίδος ΔΥΟ ΑΡΓΥΡΑ ΣΕΙΡΙΤΙΑ απ' αλλήλων χωριζόμενα δια βαθυκυάνου επιρράματος
- ΑΕΡΟΣ: Στολή όμοια με του διμοιρίτου αλλά επί της επωμίδος ΔΥΟ ΑΡΓΥΡΟΙ ΑΣΤΕΡΕΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Στολή Αξιωματικού Ελληνικού Στρατού

- ΠΕΖΩΝ: Στολή όμοια με του διμοιρίτου αλλά επί της επωμίδος ΤΡΕΙΣ ΑΡΓΥΡΟΙ ΑΣΤΕΡΕΣ
- ΝΑΥΤΩΝ: Στολή όμοια με του διμοιρίτου αλλά επί της επωμίδος ΤΡΙΑ ΑΡΓΥΡΑ ΣΕΙΡΙΤΙΑ απ' αλλήλων χωριζόμενα δια βαθυκυάνου επιρράματος
- ΑΕΡΟΣ: Στολή όμοια με του διμοιρίτου αλλά επί της επωμίδος ΤΡΕΙΣ ΑΡΓΥΡΟΙ ΑΣΤΕΡΕΣ

ΑΝΩΤΕΡΟΙ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΙ

Τοπικός υπαρχηγός: Στολή Αξιωματικού Ελληνικού Στρατού

	Πεζών	Ναυτών	Αέρος
Στολή	χακί	βαθυκύανος	γκρι-πράσινου
Πηλίκιον	ΦΛΟΓΟΦΟΡΟΣ ΧΡΥΣΗ μετά ταινίας κεντημένης	ΦΛΟΓΟΦΟΡΟΣ ΧΡΥΣΗ μετά ταινίας κεντημένης	ΦΛΟΓΟΦΟΡΟΣ ΧΡΥΣΗ μετά ταινίας κεντημένης
Υποδήματα	Καφέ	Μαύρα	Μαύρα
Υποκάμισο	Χακί	Λευκόν	Λευκόν
Γραβάτα	Χακί	Μαύρη	Μαύρη
Ζώνη	Δερμάτινη καφέ	Λευκή	Λευκή

Επωμίς	Διακριτικόν βαθμού ΔΥΟ ΑΣΤΕΡΕΣ ΧΡΥΣΟΙ	Εις το άκρον ΔΥΟ ΧΡΥΣΑ ΣΕΙΡΙΤΙΑ πάχους 1 εκ.	Διακριτικόν βαθμού ΔΥΟ ΑΣΤΕΡΕΣ ΧΡΥΣΟΙ
	Αριστερός θύλαξ – Η Ελληνική σημαία ξηράς διαμ. 8-10 εκ. και εις το μέσον ΦΛΟΓΟΦΟΡΟΣ ερυθρά μετά ταινίας κεντημένη. Γύρωθεν δε κορδώνιον ΑΣΠΡΟ-ΜΠΛΕ	Αριστερός θύλαξ – Η Ελληνική σημαία ξηράς διαμ. 8-10 εκ. και εις το μέσον ΦΛΟΓΟΦΟΡΟΣ ερυθρά μετά ταινίας κεντημένη. Γύρωθεν δε κορδώνιον ΑΣΠΡΟ-ΜΠΛΕ	Αριστερός θύλαξ – Η Ελληνική σημαία ξηράς διαμ. 8-10 εκ. και εις το μέσον ΦΛΟΓΟΦΟΡΟΣ ερυθρά μετά ταινίας κεντημένη. Γύρωθεν δε κορδώνιον ΑΣΠΡΟ-ΜΠΛΕ

Τοπικός αρχηγός: Στολή Αξιωματικού Ελληνικού Στρατού

- ΠΕΖΩΝ: Στολή όμοια με του υπαρχηγού αλλά επι της επωμίδος ΤΡΕΙΣ ΧΡΥΣΟΙ ΑΣΤΕΡΕΣ
- ΝΑΥΤΩΝ: Στολή όμοια με του υπαρχηγού αλλά επι της επωμίδος ΤΡΙΑ ΧΡΥΣΑ ΣΕΙΡΙΤΙΑ αλλήλων χωριζόμενα δια βαθυκυάνου επιρράματος
- ΑΕΡΟΣ: Στολή όμοια με του υπαρχηγού αλλά επι της επωμίδος ΤΡΕΙΣ ΧΡΥΣΟΙ ΑΣΤΕΡΕΣ

ΑΝΩΤΑΤΟΣ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ

	Πεζών	Ναυτών	Αέρος
Στολή	χακί	βαθυκύανος	γκρι-πράσινου
Πηλίκιον	ΦΛΟΓΟΦΟΡΟΣ ΧΡΥΣΗ μετά ΔΑΦΝΩΝ κεντημένη εις το γείσον Χρυσούν επίρραμα	ΦΛΟΓΟΦΟΡΟΣ ΧΡΥΣΗ μετά ΔΑΦΝΩΝ κεντημένη εις το γείσον Χρυσούν επίρραμα	ΦΛΟΓΟΦΟΡΟΣ ΧΡΥΣΗ μετά ΔΑΦΝΩΝ κεντημένη εις το γείσον Χρυσούν επίρραμα
Υποδήματα	Καφέ	Μαύρα	Μαύρα
Υποκάμισο	Χακί	Λευκόν	Λευκόν
Γραβάτα	Χακί	Μαύρη	Μαύρη
Ζώνη	Δερμάτινη καφέ	Λευκή	Λευκή
Επωμίς	ΧΡΥΣΟΥΣ ΑΣΤΗΡ ΜΕΓΑΣ κεντημένος μετά επιρράματος και ΦΛΟΓΟΦΟΡΟΥ άπαντα χρυσά	ΧΡΥΣΟΝ ΣΕΙΡΙΤΙΟΝ φαρδύ μετά ΧΡΥΣΗΣ ΦΛΟΓΟΦΟΡΟΥ και ΕΠΙΡΡΑΜΑΤΟΣ	ΧΡΥΣΟΥΣ ΑΣΤΗΡ ΜΕΓΑΣ κεντημένος μετά επιρράματος και ΦΛΟΓΟΦΟΡΟΥ άπαντα χρυσά
	Αριστερός θύλαξ – Η Ελληνική σημαία ξηράς διαμ. 8-10 εκ. και	Αριστερός θύλαξ – Η Ελληνική σημαία ξηράς διαμ. 8-10 εκ. και εις το μέσον ΦΛΟΓΟΦΟΡΟΣ	Αριστερός θύλαξ – Η Ελληνική σημαία ξηράς διαμ. 8-10 εκ. και εις το μέσον ΦΛΟΓΟΦΟΡΟΣ ερυθρά

	εις το μέσον ΦΛΟΓΟΦΟΡΟΣ ερυθρά μετά ταινίας κεντημένη. Γύρωθεν δε κορδώνιον χρυσούν	ερυθρά μετά ταινίας κεντημένη. Γύρωθεν δε κορδώνιον χρυσούν	μετά ταινίας κεντημένη. Γύρωθεν δε κορδώνιον χρυσούν
--	--	---	---

Υπαρχηγός - γενικού

- ΠΕΖΩΝ: Στολή όμοια με του περιφερειακού αλλά επι της επωμίδος ΔΥΟ ΑΣΤΕΡΕΣ ΧΡΥΣΟΙ μεγάλου μεγέθους κεντημένοι μετά επιρράματος και ΦΛΟΓΟΦΟΡΟΥ.
- ΝΑΥΤΩΝ: Στολή όμοια με του περιφερειακού αλλά επι της επωμίδος ΔΥΟ ΧΡΥΣΑ ΣΕΙΡΙΤΙΑ φαρδύα μετά ΦΛΟΓΟΦΟΡΟΥ και επιρράματος.
- ΑΕΡΟΣ: Στολή όμοια με του περιφερειακού αλλά επι της επωμίδος ΔΥΟ ΑΣΤΕΡΕΣ ΧΡΥΣΟΙ μεγάλου μεγέθους κεντημένοι μετά επιρράματος και ΦΛΟΓΟΦΟΡΟΥ.

Δραστηριότητες

α) Εκπαίδευση. Γινόταν εκπαίδευση των μελών (αξιωματούχων) των ΣΕΑ ώστε να παρέχεται σε αυτούς ενιαίο πνεύμα δράσεων (περιοδικό «Αθλητισμός και Νιάτα», 1971). Κεντρικός πυλώνας της δράσης του ΣΕΑ ήταν η συστηματική εκπαίδευση των μελών του – κυρίως των αξιωματούχων – με σκοπό τη δημιουργία ενός ομοιογενούς σώματος νέων, εμπνευσμένων από κοινό πνεύμα και ενιαία κατεύθυνση δράσης. Η εκπαίδευση περιλάμβανε όχι μόνο σωματική άσκηση αλλά και ιδεολογική καθοδήγηση, διαμορφώνοντας χαρακτήρες πειθαρχημένους, δραστήριους και αφοσιωμένους στις αρχές του ΣΕΑ. Υπήρχε πρόγραμμα με περιεχόμενο το καθετί που θα αποφασιστεί, θα επιδιωχθεί, θα εφαρμοστεί και θα υλοποιηθεί από μια ομάδα Αλκίμων κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης. Περιεχόμενο ενός προγράμματος ήταν: ένα παιχνίδι, μια εκδρομή, μια εξόρμηση, μια συζήτηση, μια παρέλαση, μια θεατρική παράσταση, μια επίσκεψη σε νοσοκομείο κλπ. (ΑΛΚΙΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ, 1973).

β) Αθλητικές εκδηλώσεις. Το ΣΕΑ διοργάνωνε τακτικά αθλητικές εκδηλώσεις σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, ενισχύοντας τη σωματική ευρωστία και την ομαδικότητα. Σκοπός των δραστηριοτήτων ήταν η παιδαγωγική επίδραση πάνω στο χαρακτήρα και την κοινωνικότητα των εκπαιδευομένων (ΑΛΚΙΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ, 1973). Διοργανώνονταν αθλητικές δραστηριότητες σε τοπικό ή περιφερειακό επίπεδο. Οι εκδηλώσεις περιελάμβαναν αγώνες αθλοπαιδιών, κλασικού αθλητισμού, αγώνες πιγκ-πόγκ, σκάκι, λαμπαδηδρομίες – εμπνευσμένες από τις νυχτερινές τελετές της αρχαιότητας – οι οποίες μετασηματίστηκαν σε σύγχρονα ομαδικά αγωνίσματα (περιοδικό «Αθλητισμός και Νιάτα», 1971). Ιδιαίτερη θέση είχαν και οι παραδοσιακοί χοροί, όχι μόνο για τη χαρά και ζωντάνια που προσέφεραν, αλλά και ως μέσο ηθικής καλλιέργειας και σύνδεσης με τις πολιτισμικές ρίζες του ελληνικού λαού, όπως υπογράμμιζαν και τα γραπτά του Πλάτωνα, απ' όπου είχαν εμπνευστεί οι δικτάτορες. Συμμετείχαν τμήματα των ΣΕΑ σε αθλητικές εκδηλώσεις (κλασικού αθλητισμού και παρουσιάσεις ασκήσεων γυμναστικής) που διοργανώνονταν από περιφερειακές διευθύνσεις Μέσης Εκπαίδευσης (Παναθηναϊκό Στάδιο) (περιοδικό «Αθλητισμός και Νιάτα», 1971). Με τις διοργανώσεις αγώνων μεταξύ των Αλκίμων, το καθεστώς επιδίωκε τη μεγαλύτερη δυνατή μαζικοποίηση της αθλητικής δραστηριοποίησης των νέων (περιοδικό «Η Νεολαία», 1938).

γ) Προσπάθειες περίθαλψης. Τμήματα των ΣΕΑ της πρωτεύουσας (Μάιος 1967), διέθεσαν δέματα με ρουχισμό για τους πληγέντες συνανθρώπους από το σεισμό στις περιφέρειες της Ηπείρου και της Δυτ. Θεσσαλίας (Βίλλας Π., φ. 24/97).

δ) Κατασκηνώσεις. Οι κατασκηνωτικές δραστηριότητες αποτελούσαν βασικό εργαλείο εκπαίδευσης των Αλκίμων. Συμμετείχαν τμήματα των Σ.Ε.Α. σε κατασκηνώσεις που γινόταν σε κοντινές αποστάσεις από την έδρα τους σε δεκαπενθήμερες περιόδους. Έτσι τμήματα από την πρωτεύουσα, κατασκηνώσαν στο Λουτράκι (Βίλλας Π., φ. 24/97), στους Αγ. Αποστόλους (περιοδικό «Αθλητισμός και Νιάτα», 1971) και στα Μέγαρα (περιοδικό «Αθλητισμός και Νιάτα», 1971). Στα πλαίσια των κατασκηνώσεων γινόταν η εκπαίδευση των νέων σε εφαρμογές προγραμμάτων αγωγής, εκπαίδευση στη σκοποβολή, ασκήσεις ακριβείας και κολύμβηση, τήρηση κανονισμών όπου οι επιδιωκόμενοι σκοποί ήταν η σφυρηλάτηση του χαρακτήρα, η ανάπτυξη των ατομικών και κοινωνικών αρετών, η αγάπη προς τη φύση, η πειθαρχία και η προσφορά προς το σύνολο (Λεντάκης Α., 1975). Κατά τη διάρκεια αυτών των περιόδων μπορούμε να διακρίνουμε τριών ειδών ενδιαφέροντα: i) ενδιαφέροντα σχετικά με την ηλικία (ίδια ψυχοσωματική ωριμότητα). Προσχολική ηλικία (ρυθμικές κινήσεις, κρότοι, λάμπεις, άκουσμα παραμυθιών), παιδιά δημοτικού (δράση, παιχνίδια με κίνηση, τρέξιμο, χειροτεχνία, οτιδήποτε τους επιτρέπει να επιδείξουν τις ικανότητές τους), παιδιά γυμνασίου (ομαδικά παιχνίδια, ποδόσφαιρο, μπάσκετ, σκάκι και παιχνίδια συναγωνισμού), παιδιά λυκείου (συμμετοχή σε μεικτές εκδηλώσεις, συζητήσεις, γιορτές, εκδρομές και προσπάθεια διάκρισης και αναγνωρισιμότητας), ii) ενδιαφέροντα που εκφράζουν και εκδηλώνονται από τα ίδια τα παιδιά (επιθυμία για χειροτεχνία, ποδόσφαιρο, μουσική, να μάθουν μια ξένη γλώσσα, διοργάνωση χορωδίας – γιορτής), iii) ενδιαφέροντα ενθουσιασμού, έντονη επιθυμία αυτονόμησης και αυτοτέλειας (θαυμασμός για κάτι που βλέπει - παρατηρεί σε άλλους και θέλει να κάνει – ακολουθήσει το ίδιο το παιδί, χωρίς να είναι ξεκάθαρο για αυτό που πραγματικά θέλει) (ΑΛΚΙΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ, 1973).

ε) Εκδρομές. Στα πλαίσια συγκέντρωσης και εξετάσεων προαγωγής αξιωματούχων στην πρωτεύουσα (αρχές του 1971), διοργανώθηκε εκπαιδευτική εκδρομή σε θέατρα, ιστορικούς τόπους μαχών και νικών των Ελλήνων στην Πελοπόννησο (Κόρινθο, Δερβενάκια, Ναύπλιο, Επίδαυρο) (Περιοδικό «Αθλητισμός και Νιάτα», 1971). Διοργανώθηκε Αλκιμική γιορτή στις Θερμοπύλες (Οκτώβριος 1972), όπου συμμετείχαν τμήματα των ΣΕΑ Δυτικής Αττικής και της γύρω περιοχής (περιοδικό «Αθλητισμός και Νιάτα», 1972). Όλες οι παραπάνω επισκέψεις και γιορτές που έγιναν σε τόπους ιερούς για τους Έλληνες, δείχνουν την προσπάθεια από την πλευρά των διοικούντων των ΣΕΑ προς τους νεότερους, να τους υπενθυμίσουν με απτά παραδείγματα τον ηρωισμό, την φιλοπατρία και την αυτοθυσία των γενναίων προγόνων.

Ρόλος των ΣΕΑ

Το δικτατορικό καθεστώς το 1968, με σκοπό την παρακολούθηση της νεολαίας και την χάραξη ειδικής πολιτικής, δημιούργησε την Διεύθυνση Νεότητας, ένα ειδικό τμήμα υπό τον «πρωθυπουργό» Παπαδόπουλο. Μέσω αυτού του τμήματος, έγινε προσπάθεια αποπροσανατολισμού, αδρανοποίησης και τελικά προσεταιρισμού των νέων, σε οργανωμένα τμήματα (ΣΕΑ) όπου θα υπάρχει καθοδήγηση, συντονισμός και πλήρης έλεγχος, ακόμα και των εντύπων τους (Ζορμπαλάς Σ., 1978). Την οργάνωση των ΣΕΑ ανέλαβε ο Κων/νος Πλεύρης (Μελετόπουλος Μ., 2000) και την μετατροπή τους στη φασιστική νεολαία του καθεστώτος. Δόθηκαν μεγάλα κονδύλια μέσω της Γ.Γ.Α. για την επίτευξη αυτού του σκοπού (Ζορμπαλάς Σ., 1978). Τα παραπάνω δείχνουν επίσης κάποιους από τους σκοπούς του καθεστώτος που δεν ήταν άλλοι από την οργάνωση, στρατιωτική συγκρότηση και προπαίδευση των νέων (Λεντάκης Α., 1975).

Επίλογος

Η περίπτωση του Σώματος Ελλήνων Αλκίμων δεν συνιστά απλώς μια ιστορική αναφορά σε μια οργάνωση νέων με εθνικιστικό προσανατολισμό. Αποτελεί, αντιθέτως, ένα εμβληματικό παράδειγμα των μηχανισμών μέσω των οποίων η εξουσία επιχείρησε, σε διαφορετικές χρονικές περιόδους, να ελέγξει, να διαμορφώσει και να καθοδηγήσει τη νέα γενιά μέσα από πρότυπα που συνδύαζαν την πειθαρχία, τη στρατιωτική αγωγή, την πατριωτική ρητορική και την ιδεολογική συμμόρφωση.

Από την ίδρυσή του στη Σμύρνη και την αναβίωσή του στον Πειραιά, την παρουσία στη Θεσσαλονίκη και μέχρι τη δικτατορία του 1967, το ΣΕΑ αποτέλεσε ένα όχημα πολιτιστικής και πολιτικής "κατασκευής" της νεότητας, στο πλαίσιο ενός σχεδίου - προγράμματος αναδιαμόρφωσης της κοινωνίας.

Η λειτουργία των ΣΕΑ στηρίχθηκε σε ένα σύνθετο πλέγμα παιδαγωγικών και ιδεολογικών εργαλείων: φυσική αγωγή, κατασκηνώσεις, παρελάσεις, συμβολικές τελετές, αλλά και ρητορικές περί ηρωισμού, αυτοθυσίας και υπεράσπισης της "ελληνικότητας". Ο συνδυασμός αρχαιοελληνικών προτύπων με στρατιωτικού τύπου ιεραρχία και αισθητική (στολές, βαθμοί, τελετουργίες) συνιστούσε προσπάθεια να "ριζώσει" στη νεολαία ένα πρότυπο πολίτη, όχι απλώς ενεργού, αλλά ενταγμένου σε μια "εθνική αποστολή".

Ωστόσο, τα ΣΕΑ ουδέποτε κατόρθωσαν να εδραιωθούν ως αυθεντικό νεανικό κίνημα. Ακόμα και στις περιόδους που τελούσαν υπό την επίσημη αιγίδα του κράτους – όπως επί δικτατορίας 1967-74 – η απήχησή τους περιορίστηκε, κυρίως, σε έναν διοικητικά επιβεβλημένο ακτιβισμό, με αδύναμη κοινωνική διείσδυση και χωρίς διαχρονική συνέπεια. Το γεγονός αυτό καθιστά την ιστορία τους ιδιαίτερα εύγλωττη ως προς τα όρια που αντιμετωπίζει κάθε μορφή ιδεολογικής επιβολής όταν προσκρούει στην κοινωνική πολυπλοκότητα, τη συλλογική μνήμη και την ανάγκη των νέων για αυθεντική έκφραση.

Η διάλυση των ΣΕΑ στα μέσα της δεκαετίας του '70 δεν σηματοδότησε απλώς το τέλος ενός συγκεκριμένου οργανωτικού σχήματος, αλλά και το τέλος μιας εποχής. Μιας εποχής όπου η νεολαία επιχειρήθηκε να ανασυγκροτηθεί ως ιδεολογικό εργαλείο της κρατικής πολιτικής. Σήμερα, η ανάγνωση της ιστορίας των ΣΕΑ προσφέρει πολύτιμα διδάγματα για τη σχέση νεολαίας και εξουσίας, παιδείας και εκπαίδευσης.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αθανασιάδης, Α. (1961). *“Εθνικές και Πατριωτικές Ιστορίες”*, Αθήνα.

ΑΛΚΙΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ - ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΟΜΑΔΟΣ, (1973). εκδ. ΣΕΑ, Αθήνα.

Βικιπαίδεια. (2021). *Σώμα Ελλήνων Αλκίμων*. Ανακτήθηκε από:
https://el.wikipedia.org/wiki/Σώμα_Ελλήνων_Αλκίμων

Βίλλας, Π. *“Ο ΑΛΚΙΜΙΣΜΟΣ, Ιστορία, Αρχαί και σκοποί του Αλκιμικού θεσμού”*, από ΣΕΑ επιτρ. Αλκιμικής στρατ. Προπαιδευσεως, φάκ. ΣΕΑ Α.Ε. 24/97.

Βίλλας, Π. *“Κατασκηνώσεις ΣΕΑ”*, στο Ε.Λ.Ι.Α., φάκ. ΣΕΑ Α.Ε. 24/97.

Βίλλας, Π. *“Προσπάθειες περίθαλψης”*, στο Ε.Λ.Ι.Α., φάκ. ΣΕΑ Α.Ε. 24/97.

ΓΑΚ Αλεξ/πολης, *«Δραστηριότητες εκπ/κων στα ΣΕΑ»*, στο, Φ. 3, ΑΒΕ 173.

ΓΑΚ Αλεξ/πολης, *«Διεξαγωγή ανωμάλου δρόμου»*, στο Φ. 112, ΑΒΕ 249.

ΓΑΚ Αλεξ/πολης, *«Λαμπαδηδρομία» & «Εξωσχολική ζωή μαθητών»*, στο Φ. 16, ΑΒΕ 210.

ΓΑΚ Αλεξ/πολης, *«Συγκρότηση Τοπικής Επιτροπής Λαϊκών Αγώνων»*, στο Φ. 112, ΑΒΕ 249.

- Γιάτσης, Σ. (2000). *Ιστορία της άθλησης και των αγώνων στον Ελληνικό κόσμο κατά τους Ελληνορωμαϊκούς, τους Βυζαντινούς και τους νεώτερους χρόνους*. Θεσ/νικη.
- Δανιήλ, Ι. (2005). Αισχύλος. *Αντιγόνη*. Εκδόσεις Ζήτηρος, Αθήνα.
- Δανιήλ, Ι. (2005). Αισχύλος. *Πέρσαι*: Εκδόσεις Ζήτηρος, Αθήνα.
- Δανιήλ, Ι. (2005). Ευριπίδης. *Ηρακλής*. Εκδόσεις Ζήτηρος, Αθήνα.
- Δανιήλ, Ι. (2005). Αριστοτέλης. *Ηθικά Νικομάχεια*. Εκδόσεις Ζήτηρος, Αθήνα.
- Εφημερίδα "Η Πρωία", αρ. φύλ. 2687, 25/6/1933.
- Ζορμπαλάς, Σ. *Ο Νεοφασισμός στην Ελλάδα (1967-1974), Σύγχρονη εποχή*, Αθήνα, 1978.
- Ιλιάδα, Ε 494.
- Ιλιάδα, Ζ 129.
- Ιλιάδα, Ζ 5.
- Καργάκος, Σ. (2006). *Ιστορία της Αρχαίας Σπάρτης τόμοι Α και Β*, εκδόσεις Gutenberg, Αθήνα.
- Λεντάκης, Α. (1975). *Παρακρατικές οργανώσεις και 21η Απριλίου*, Αθήνα.
- Μελετόπουλος, Μ. (2000) *Η δικτατορία των συνταγματαρχών, Κοινωνία – Οικονομία – Ιδεολογία*, Αθήνα.
- Μπαμπινιώτης, Γ. (2000). Πλούταρχος. *Βίοι Παράλληλοι*. Αθήνα, Εκδόσεις Κάκτος.
- Μπαμπινιώτης, Γ. (2012). *Λεξικό της Ελληνικής Γλώσσας*, Αθήνα, Κέντρο Λεξικολογίας.
- Νεμεόνικος Δ', στ. 26.
- Οδύσσεια, δ 677.
- Περιοδικό «*Αθλητισμός και Νιάτα*», (1971) τεύχ. 10, Οκτώβριος.
- Περιοδικό «*Αθλητισμός και Νιάτα*» (1971) τεύχ. 2, Φεβρουάριος.
- Περιοδικό «*Αθλητισμός και Νιάτα*» (1972) τεύχ. 22, Οκτώβριος.
- Περιοδικό «*Αθλητισμός και Νιάτα*» (1971) τεύχ. 6, Ιούνιος.
- Περιοδικό «*Αθλητισμός και Νιάτα*» (1971) τεύχ. 11, Νοέμβριος.
- Περιοδικό «*Αθλητισμός και Νιάτα*» (1971) τεύχ. 3, Μάρτιος.
- Περιοδικό «*Έβρος*», (1971) Δελτίο Νομαρχίας Έβρου, Κλώθος Παναγιώτης: *Σώμα Ελλήνων Αλκίμων*, τεύχ. 4^{ον}, έτος 1^{ον}, Νοε-Δεκ.
- Περιοδικό «*Η Νεολαία*» (1938) αρ. 6.
- Πιστόλα, Χριστιάνα (2014). *Μεταπτυχιακή Διατριβή. Η Οργάνωση "Εθνική Ένωσις Ελλάς" (Τρία Έψιλον)*, ΑΠΘ, Σχολή Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών, Τμήμα Πολιτικών Επιστημών, Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών, Πολιτική Ανάλυση.
- Πλάτων: *Νόμοι*, 673a, 803e.
- Πυθιόνικος Α', στ. 57.
- Σταματάκος, Ι. (1999). *Λεξικό της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας*, εκδόσεις Δεδεμάδη, Αθήνα.

<http://el.wikipedia.org/>